

A Fővárosi Ítéltábla a személyesen eljáró felperes neve (felperes címe) felperesnek - a Pacsirta Ügyvédi Iroda (címe., ügyintéző: dr. Pacsirta István Gábor ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe.) alperes ellen személyiségi jog megsértése iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2019. április 23. napján kelt 10.P.20.108/2019/3. számú ítélete ellen az alperes részéről 4. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja és a magánlakás sérthetlenségéhez fűződő személyiségi jog megsértésének megállapítása tekintetében a felperes keresetét elutasítja, az alperes által fizetendő sérelemdíj összegét 300.000 (háromszázezer) forintra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a per fő tárgya tekintetében helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 5.000 (ötezer) forint másodfokú perköltséget és a Magyar Államnak külön felhívásra 28.000 (huszonnyolcezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket.

Kötelezi az alperest, hogy külön felhívásra fizessen meg a Magyar Államnak 16.000 (tizenhatezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított tényállás szerint az alperes 2016. április 27. napján este 19 óra körül a kapcsolattartásról vitte haza gyermekét a volt feleségének tulajdonát képező ... szám alatti ingatlanba. Az ingatlanban a volt feleség az alperessel közös gyermekeivel együtt lakik, és itt tartózkodott a felperes is. Az alperes az ingatlanban a gyermekek jelenlétében a felperessel lökdösődött, becsületsértő szavakkal illette, ütlegette őt, ezzel számos testi sérülést okozott. Emiatt az alperessel szemben a Dabasi Rendőr-kapitányságon 13030/659-8/2016. bü. számon büntetőeljárás indult.

A Dabasi Járásbíróság 2018. május 28. napján 8.B.380/2016/32. számú ítéletében megállapította, hogy az alperes bűnös testi sértés vétségében és ezért 120 napi közmunkára ítélte. Az alperes fellebbezése eredményeként a Budapest Környéki Törvényszék, mint másodfokú bíróság 1.Bf.771/2018/9. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Az alperes korábban állt már büntetőeljárás hatálya alatt, amelyekben közokirat-hamisítás büntette,

magánlaksértés vétsége, kiskorú elhelyezése megváltoztatásának vétsége, rágalmazás vétsége miatt bűnössége megállapításra került.

Felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a becsületét, a magánéletét, valamint a magánlakás sérthetetlenségéhez fűződő személyiségi jogát és 500.000 forint sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Hivatkozott arra, hogy az alperes a volt feleségének ...nak - aki az ő jelenlegi barátnője - és az alperessel közös gyermekeiknek az életét a válásukat követően folyamatosan megkeserítette, rendszeresen követett el velük szemben erkölcstelenségeket, szabálysértéseket, bűncselekményeket.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, vitatta annak jogalapját és összecszerűségét is.

Az elsőfokú bíróság az alperes kérelmére a per tárgyalását felfűggesztette, mert a perbeli cselekmény miatt büntetőeljárás indult. A folytatódó eljárásban az alperes további érdemi nyilatkozatot nem tett.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes magánéletéhez és becsületéhez, valamint a magánlakás sérthetetlenségéhez fűződő személyiségi jogát.

Kötelezte az alperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 500.000 Ft sérelemdíjat. Megállapította, hogy perköltségeiket a felek maguk viselik, és az alperest 30.000 forint le nem rótt eljárási illeték megfizetésére kötelezte az Állam javára.

Határozata indokolásában felhívta a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:54. § (1) bekezdését, 2:42. § (2) bekezdését, 2:45. § (1) bekezdését, 2:51. § (1) a)-e) pontjait, és 2:52. § (1)-(3) bekezdéseit. Hivatkozott a BH1984. 479. és a BH2013. 5. számon közzétett eseti döntésekben kifejtettkre is.

Megállapította, hogy a felperesnek azt kellett bizonyítania, hogy az alperes keresetlevelében részletezett magatartásával megsértette a jelzett személyiségi jogait. Kifejtette, hogy a becsületsértés tettelesen is elkövethető akkor, ha az a sértett testének bántalmazásában vagy megalázó jellegű érintésében jelentkezik, mivel a testi épség sérelmét nem jelentő, a szervezet működésében tényleges zavart nem okozó, de a testet érintő támadások a becsület megsértését valósítják meg. Ilyenek különösen az (egyszerű) arculütés, a sértett orrának felfricskázása, fülének meghűzása, továbbá ide tartozik minden olyan - a tettelesen bántalmazáson, sértő érintésen kívül eső - gesztus, amely az elkövetőnek a sértettel szemben tanúsított megvető, lekicsinylő értékítéletet fejezi ki. A becsületsértés akkor minősül tettelesnek, ha a cselekmény a sértett testének célzatos érintésében, vagy bántalmazásában nyilvánul meg, anélkül, hogy testi sértést okozna.

Hivatkozott arra, hogy a testi sértés olyan jogellenes támadás, amely a testi épséget vagy az egészséget sérti és a perbeli esetben a büntetőbíróság jogerősen bűnösnek mondta ki az alperest a felperessel szemben elkövetett testi sértés vétségében. Figyelemmel a büntetőbíróság jogerős ítéletében és az ismertetett eseti döntésekben foglaltakra azt állapította meg, hogy az alperes a perbeli eseménykor tanúsított magatartása a becsületsértés törvényi tényállását kimeríti, és alkalmas a felperes becsületének csorbítására.

Megállapította továbbá, hogy a jogerős büntetőbírósági határozat tényállása alapján azzal, hogy az alperes engedély nélkül lépett be a volt felesége tulajdonát képező ingatlanba, megsértette a magánlakás sérthetetlenségéhez fűződő személyiségi jogát is. Ezen túlmenően az alperes perbeli

eseménykor tanúsított magatartását alkalmasnak találta annak megállapítására is, hogy az alperes megsértette a felperes magánéletét, mert abba durván, tettelesen beavatkozott.

A felperes sérelemdíjra való jogosultságát megalapozottnak találta, annak összecszerűségénél figyelembe vette, hogy az alperes többször állt büntetőeljárás hatálya alatt, jogerősen elítélték magánlaksértés vétsége, kiskorú elhelyezése megváltoztatásának vétsége miatt. Értékelte, hogy a jogerős végzés indokolása szerint a sértett legalább 10 rendbeli sérülést szenvedett el és figyelembe vette, hogy az egyenként és összességében is 8 napon belül gyógyuló sérülések száma sem adott alapot arra a következtetésre, hogy a vádlott (alperes) szándéka súlyosabb sérülés okozására irányult. A vádlott cselekményét erőszakosnak, közösségellenesnek minősítette, mellyel kapcsolatosan nem volt reális lehetőség arra, hogy a vádlott erőszakos cselekményéről a jelenlévőkön kívül más személyek is tudomást szerezzenek.

Mindezeket összevetve az elsőfokú bíróság sérelemdíjként 500.000 forintot megfelelő és egyben elegendő kompenzációnak ítélte meg a felperes személyiségét ért jogsérelem ellensúlyozására.

A le nem rótt eljárási illetékről a Pp. 78. § (1) és (2) bekezdése alapján határozott.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a sérelemdíj mérséklését kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet önmagában is ellentmondó indokolást tartalmaz, mert ugyan kifejtette, hogy a becsület csorbítására alkalmas magatartás alapvetően a sértett testének célzatos érintésében vagy bántalmazásában valósul meg anélkül, hogy a sértettnek testi sértést okozna - ehhez képest az ítélet indokolása arra hivatkozik, hogy a büntetőjogi felelősséget megállapító határozat testi sértés vétségében mondta ki bűnösnek az alperest, nem pedig becsületsértés vétségében, ezért téves a becsületsértést megállapító rendelkezés. Az alperes a felperes testi épségét sértette meg és a büntetőeljárás tartalmáról a bíróságnak hivatalos tudomása van.

Kifejtette, hogy az ítéleti tényállás magánlakás sérthetetlenségére vonatkozó okfejtése is ellentmondásos, és iratellenes. A felperes a büntetőeljárás során, valamint a nyomozati szakban is úgy nyilatkozott, hogy ...val szerelmi viszonyban van, de nem élettársak nem laknak együtt. Ennek alapján nem állapíthatta volna meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes magatartása megsértette a felperes magánlakás sérthetetlenségéhez fűződő jogát, hiszen az ingatlan nem képezte a felperes lakását, hanem ott ideiglenesen tartózkodott éppen. ... magánlakás sérthetetlenségéhez vonatkozó joga pedig nem tárgya a pernek.

A sérelemdíj összecszerűségénél előadta, hogy helyesen hívta fel az elsőfokú bíróság az irányadó jogszabályi rendelkezéseket, azonban nem értékelte azt a körülményt, hogy az alperes felelősségét testi épségben okozott sérelem miatt kellett volna megállapítania. Nem értékelte a jogerős büntető ítélet indokolásából azt, hogy maga is megsérült. Az eset összes körülményét figyelembe véve a sérelemdíjat megalapozó jogsértést és a felperes közrehatását is értékelve a sérelemdíj összege eltűzött.

A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezés részben alapos.

Nem volt helytálló az alperes fellebbezése annyiban, hogy tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság az alperes becsületsértésért való felelősségét. E körben az ítélet ugyan látszólag ellentmondó megfogalmazású, de ennek ellenére az abban hivatkozott eseti döntések helyes értelmezésével

állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy felperes tetteles bántalmazása - mely a testi épsége vagy egészsége sérelmét nem érintette - becsületsértés, mint személyiségi jogsértés megállapítására vezet. A becsületsértést a büntetőjog is szankcionálja, és a perbeli esetben az alperes büntetőjogi felelőssége testi sértés vétségében került megállapításra, de a büntető bíróság határozatában foglaltak a polgári jogi bíróságot csak annyiban kötik, hogy a bíróság határozatában nem állapíthatja meg, hogy az elítelt nem követte el a terhére rótt bűncselekményt [Pp. 4. § (2) bekezdés]. Ilyen megállapítást az elsőfokú bíróság nem tett (BH2001. 367.).

A tetteles magatartás tanúsítása esetén a Ptk. 2:45. § (1) bekezdése szerinti becsületsértés megállapítása is lehetséges, mivel a jogszabály csak a legáltalánosabb magatartást határozza meg, amikor a „különösen” terminológiát alkalmazza. A másik személy testére gyakorolt, célzottan erőszakos behatás minden esetben megaláztatást jelent, azt juttatja kifejezésre, hogy az ezt a magatartást tanúsító felül akar kerekedni a másikon, és a minimálisan elvárható tiszteletet sem kívánja megadni, a becsületébe gázol.

Helyesen hivatkozott azonban arra az alperes, hogy téves az elsőfokú bíróság ítéletében foglalt azon megállapítás, hogy az alperes megsértette a felperes magánlakás sérthetlenségéhez fűződő jogát.

A másodfokú bíróság észlelte, hogy iratellenes az ítélet tényállásában rögzített azon megállapítás, miszerint a felperes barátnőjével együtt lakik a ... szám alatti ingatlanban, mert erre vonatkozóan sem a büntető bíróság ítélete, sem a polgári per nem szolgáltatott adatot. A felperes a 16.P.20.981/2016/3. számú tárgyalási jegyzőkönyvben személyesen adta elő, hogy a ... szám alatti ingatlan a barátnője családjáé, és abban barátnője résztulajdonnal rendelkezik; nem élettársak, életvitelszerűen nem lakik az ingatlanban. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a magánlakás megsértésének megállapításához az adott személyiség és a személyiségi jog tárgya közötti, a kívül világ számára is tapasztalható, jogilag releváns kapcsolat szükséges. Ilyen lehet a tulajdonosi vagy életvitelszerű ott lakás, tartózkodást megalapozó használati jogcím. Erre vonatkozó igényt a felperes nem érvényesíthetett ... helyett a Ptk. 2:54. § (1) bekezdése alapján.

Eredményre vezetett az alperes sérelemdíj leszállítására vonatkozó fellebbezési kérelme is.

A Ptk. 2:52. § (3) bekezdése a sérelemdíj összegszerűségének meghatározásához az eset összes körülményének figyelembevételét írja elő azzal, hogy különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellege, a felróhatóság mértéke, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatása kap jelentőséget. Lényeges emellett, hogy a sérelemdíj, mint a személyiségi jogsértés egyik lehetséges szankciójának a funkciója kettős: kompenzációs szerepet tölt be a személyiségi jogsértés tekintetében, és emellett - kifejezetten másodlagos jelleggel - magánjogi büntetésnek is tekintendő, a hasonló jogsértések megelőzésének céljával. Ennek szem előtt tartásával határozható meg a felperes javára megítélhető sérelemdíj mértéke.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által figyelembe vett körülményekhez képest az összegszerűség meghatározásánál a jogerős büntető ítélet indokolásából kiindulva figyelembe vette a felperes és az alperes között fennálló ellenséges viszonyt, a felperes provokatív kihívó magatartását, továbbá azt, hogy az alperes is megsérült. Nem volt azonban értékelhető az alperes egyéb büntetőeljárásokban való felelősségre vonása, mivel nem állapítható meg az iratokból, hogy azok sértettje a felperes lett volna. Kizárólag a korábbi büntetések ténye a sérelemdíj egyedi jelleggel való meghatározásakor értékelendő körülményként nem vehető figyelembe. Ezt meghaladóan az összegszerűsége vonatkozóan az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában foglaltakat a másodfokú bíróság is osztja.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint - különös tekintettel a hasonló jellegű ügyekben kialakult joggyakorlatra - 300.000 forint sérelemdíj az az összeg, mely alkalmas a jogsértés kompenzációjára és az elégtételadás biztosítására.

Erre figyelemmel a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítélete nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította, valamint az alperes által fizetendő sérelemdíj összegét leszállította. Ezt meghaladóan a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a per fő tárgya tekintetében helybenhagyta.

A részperköltség viseléséről, figyelemmel arra, hogy az ítélet megváltoztatása folytán az alperes 1/3 arányban lett pernyertes és 2/3 arányban pervesztes, ezért a Pp. 81. § (1) bekezdés alapján, de figyelemmel a Pp. 239. §-ra is határozott.

Az együttes feljegyzett kereseti és fellebbezési illeték viseléséről úgy rendelkezett, hogy a felperes 28.000 forint megfizetésére köteles, míg az alperes által fellebbezési eljárásban lerótt 40.000 forint illeték beszámításával 16.000 forint feljegyzett eljárási illetéket köteles megfizetni az államnak a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján. A felperest kötelezte továbbá az ügyvédi munkadíjból álló perköltség megfizetésére, melynek összegét a bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése alapján állapította meg.

Budapest, 2019. október 4.

dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke

Vojnitsné dr. Kisfaludy Atala Katalin s.k.
előadó bíró

dr. Kovaliczky Ágota s.k.
bíró